

Bayer Zsolt: Firenzéb?l a világ

2023 május 21. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Hol lett elrontva minden? S egyáltalán: van még visszaút bárhová is?

Firenzében járok. Mondják, a reneszánsz bölcs?je. Hát persze. Dante, a Mediciek – kedvencem a „Köszvényes” –, s a dóm. Amikor elkezdik építeni, III. András ül a magyar trónon, amikor elkészül a kupolája, akkor Mátyás uralkodik. Százhetvenöt év telik el az alapozás és a kupola elkészülte között, s ez alatt a százhetvenöt év alatt a reneszánsz is kiteljesedik.

Petrarca körülnéz a hegytet?r?l, Dante alászáll a pokolba, Boccaccio pajzánkodik – így kezd?dött. S a Sixtus-kápolna mennyezetfreskójával Michelangelo felteszi a pontot az itáliai reneszánsz csodájára, s mi jó, ha tudjuk, hogy az a középkor sem volt olyan sötét, s az emberi élet sem volt az a siralomvölgy – ha nem hiszed, olvasgasd Clairvaux-i Szent Bernát himnuszait vagy a Carmina Burana életörömt?l duzzadó, pajzán versikéit.

Firenzében járok. S a fenséges dóm tövében állva nem tudok szabadulni a gondolattól, hogy ideje lenne egy új reneszánsznak.

Állok, nézem a kupolát, a Cattedrale di Santa Maria del Fiore kupoláját, nézem a százhetvenöt évet, mialatt az egykorvolt Európa s az egykorvolt európai kereszténység megmutatta, mire képes.

Még élt Dante, amikor elkezdték kiásni az alapjait ennek a fenséges, égbe szök? csodának. Még élt Dante, aki alászállott, s egyebek mellett ezt látta a pokolban, hol a Tivornyák h?sei szenvedtek, a harmadik bugyorban:

„Immár a h?s, harmadik körben állok, / hol súlyos, átkos zápor zúg örökre, / egyformán ejtvén örökös szabályok. / Vaskos jég, piszkos víz és hó pörög le / a sötét légen át és sohse fárad / s mindent rohaszt, ahol leér a rögre. / Cerberusz, egy kegyetlen, cifra állat / ugat három fejével kutyamódra / a népre, amely nyakig vízben áll ott. / Szeme vörös, sötét szakálla ronda, / két körmös kéz n?tt rengeteg hasából, / karmolja a lelkeket, falja, bontja.”

Itt ér a hír, a dóm tövében:

„Autó száguldott át csütörtök este a Vatikán keleti Szent Anna-kapuján, áttörve a svájci gárda és a vatikáni csend?rség két ellen?rz? pontján – közölte a Szentszék. A tájékoztatás szerint az autó el?ször megközelítette a kaput, de a svájci gárda megtagadta a behajtást.

A sof?r ezután tett egy fordulót, majd nekihajtott a bejáratnak.

A vatikáni biztonságiak a járm? feltartóztatása végett megpróbálták kil?ni annak els? kerekét. Annak ellenére, hogy a pisztolyból leadott lövés a bal els? sárvéd?t érte, az autó továbbhajtott egészen a Cortile di San Damasóig, vagyis az Apostoli Palota hátsó udvaráig.

A sof?r ott felszólítás nélkül kiszállt járm?véb?l és a biztonságiak ?rizetbe vették.

A negyven év körüli férfit haladéktalanul orvosi vizsgálatnak vetették alá. A vatikáni egészségügyi igazgatóság »pszichikai rendellenességet« állapított meg nála. A férfi jelenleg a vatikáni csend?rség fogdájában van ?rizetben.”

Ez a hivatalos része a dolognak. Manapság hivatalosan minden ilyen elkövet?nek van valami „pszichés problémája”. De van a hírnek egy nem hivatalos része is, amir?l hallgat mindenki, mondom azt is. Az autó páncélozott járm? volt, és tele volt robbanóanyaggal. Az autó átjutott három ellen?rz? ponton is, a San Damasón, a Belvedere-n és a Cortile della Sentinellán is, mindhárom helyen l?ttek rá, a vezet?jének komoly tapasztalata kellett legyen a sz?k helyen haladó, nagy sebesség? járm? vezetésében, s nyilvánvalóan felkészült erre a bonyolult, nehezen járható terepre.

Hm… Ki lehetett? És mit akart? Nem fogjuk megtudni sohasem.

S mi következik ebb?l? Hát ugyanaz. Ideje lenne egy új európai reneszánsznak. Miel?tt a firenzei dómban is a

müezzin fog imára hívni, miel?tt a legközelebbi „pszichés problémákkal” küszköd? ideküldött (befogadott) katona felrobbantja a Vatikánt. Miel?tt…

Új reneszánsz. Rendben. De hová meneküljünk vissza? Honnan kezdjük el megint? Az antikvitásba, ahol még tudták, hogy az embernél nincs semmi csodálatosabb? Jó lenne, igen, jó lenne újra hinni ebben, ugyanis ma így néz ki az ember:

„Pingponglabdával ánuszában, áramütés miatt, önkielégítés közben halt meg egy n?i fürd?ruhát visel? férfi Csehországban.”

Ugye érzitek ti is, hogy ideje a reneszánsznak. Mert az a „férfi” nem egy pingponglabdával, hanem ezzel a mai világgal az ánuszában lelte hozzá méltó halálát, s egy pillanatra szerencsétlen anyjára és apjára gondolok, amikor megl?tták így a gyereküket. Övék a tragédia, a halotté a szégyen, amely remélhet?leg túléli ?t (Hommage a Kafka…).

Tehát az antikvitásig? Rendben van. Vagy elegend? visszamenni a hetvenes-nyolcvanas évek Nyugatáig, amikor még rend volt, gazdagság volt, normalitás volt, amikor a Havanna-lakótelep nyomorúságába kedd esténként beszökött a Klinika Brinkmann professzorral és Udóval, s enni lehetett az utcáról, akkora volt a tisztaság az NSZK kisvárosaiban, és omlott le a balkonokról a muskátli, halkan brummogtak a Mercik és a BMW-k, a férfiak a csajokat hajtották, a csajok meg a pasikat, mindenki fehér volt és németül beszélt, s még senki sem háborodott fel, hogy miként történhet ez meg az NSZK-ban.

Hol lett elrontva az is? Hol lett elrontva minden? S egyáltalán: van még visszaút bárhová is? Vagy marad nekünk a kafkai paradigma:

„Megparancsoltam, hozzák el? az istállóból lovamat. A szolga nem értett. Magam mentem az istállóba, megnyergeltem a lovam, nyeregbe szálltam. Távolból trombitahangot hallottam, megkérdeztem a szolgát, mit jelent. Nem tudott semmit, nem hallott semmit. A kapuban feltartóztatott, és megkérdezte: – Hová lovagolsz, uram?

– Nem tudom – mondtam –, csak innen el, csak innen el. Örökké innen el, csak így érkezhetem célomhoz.

– Ismered tehát célodat? – kérdezte.

– Igen – feleltem –, hiszen mondottam: „Innen el”, ez a célom.

– Nem viszel eleséget se magaddal? – kérdezte.

– Nincs rá szükségem – feleltem –, ez az út olyan hosszú, hogy éhen halnék, ha útközben nem kaphatnék valamit. Nem vihetnék annyi eleséget, hogy kitartson. Hiszen, szerencsére, roppant út ez valóban.”

Firenzében vagyok. Esik az es?. Imádkozom.

Borítókép: svájci gárdisták ?rzik a Vatikán egyik kapuját (Fotó: Flickr)

Bayer Zsolt - www.magyarnemzet.hu

Ajánló